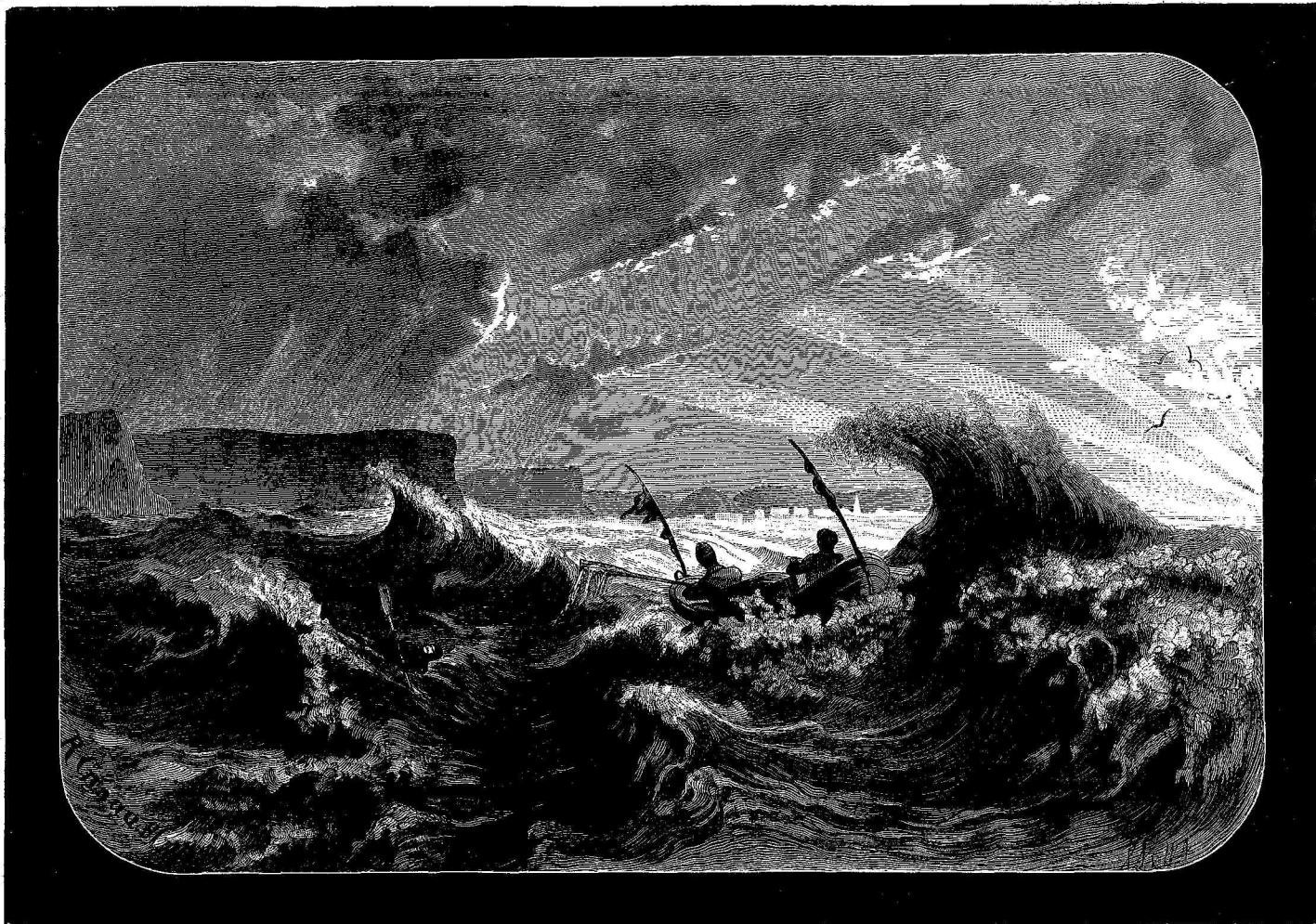

τοῦ ὕδατος εἶνε ἡ γλυκυτέρα καὶ μελωδικωτέρα μουσικὴ διὰ τὸ οὖς τοῦ τέκνου τῆς ἐρήμου.

Ἡ Εὐρώπη δὲ τὸν πολιτισμὸν τῆς ὀφείλει πρὸ παντὸς εἰς τὴν „κακοκαιρίαν“, ἥτοι εἰς τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος πιπτούσας βροχάς. Ὅστις δὲ ἤθελε θεωρήσει λίαν τολμηρὰν τὴν συνάφειαν ταύτην μεταξὺ πολιτισμοῦ καὶ τῶν μὴ περιοδικῶν βροχῶν, ἅς ἐνθυμηθῆ ἢ πρὸς στιγμὴν τὴν Κίνα. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀνεπτύχθη ὁ πολιτισμὸς ἀνευ ξένης βοήθειας καὶ ξένων γνώσεων. Κατὰ τὸν 8^{ον} αἰῶνα εἶχε προκαλέσει τὸν θαυμασμὸν τῶν Ἀράβων, ὧν ἡ ἀνάπτυξις

καὶ τὸν βάμβακα κτλ. Οὐδεὶς θὰ ἐκπλαγῆ ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς μαθηματικῆς ταύτης τοποθεσίας, ὅστις δύναται νὰ ὑπολογίσῃ τὰς συνεπείας, ἐὰν ἡ Μεσόγειος θάλασσα μετετοπίζετο βορειότερον, οὕτως ὥστε αἱ στῆλαι τοῦ Ἡρακλέους νὰ κῆνται ὅπου σήμερον κεῖται ὁ Καλαίσιος Πορθμὸς. Ἡ βόρειος Εὐρώπη θὰ μετέπιπτεν εἰς τὴν ζώνην τῶν χειμῶνων ἀνευ βροχῆς.

Ἐπερήφανοι αἱ Εὐρωπαῖοι διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἐπιστήμας των, διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὸ κράτος των, διὰ τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν, τὰς σχολὰς καὶ τὴν παιδείαν

ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΡΙΚΥΜΙΩΔΗΣ.

τότε ἦτο σχεδὸν ἀνωτέρα τῆς τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊῶν. Ἄλλ' ἡ Κίνα δὲν κατέχει πλέον προσφυᾶ γεωγραφικὴν θέσιν, διότι κεῖται ἀπομεμονωμένη ἀπὸ τῆς λοιπῆς Ἀσίας καὶ ἀπομεμονωμένη ἠναγκάσθη ν' ἀναπτυχθῆ.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν φυσικῶν τῆς ἀρετῶν ἡ Εὐρώπη ἔχει καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα ὡς ἐκ τῆς μαθηματικῆς θέσεώς της, διότι πρὸς βορρᾶν μὲν ἐκτείνεται μέχρι τῆς ζώνης, ὅπου βρέχει καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, πρὸς νότον δὲ φθάνει μέχρι τοῦ σημείου, ὅπου οἱ χειμῶνες εἶνε βροχεροί. Οὕτω δ' εὐρίσκωμεν ἐν τῇ βορείῳ Εὐρώπῃ κτηνοτροφίαν, ἐν δὲ τῇ νοτίῳ τὴν ἐλαίαν, ἐν τῇ βορείῳ δάσην πυκνὰ καὶ λόχμας, ἐν δὲ τῇ νοτίῳ αἰωνίως χλοάζοντα ἄλση, ἐν τῇ βορείῳ δημητριακοὺς καρπούς, ἐν ἰδὲ τῇ νοτίῳ τὴν ὄρυζαν

των δὲ πρέπει νὰ λησμονήσωσιν, ὅτι πάντα ταῦτα δὲν εἶνε ἰδικόν των μόνον ἔργον. Καὶ ναὶ μὲν τὴν ὑπαρξίν πεπολιτισμένων κοινωνιῶν ὀφείλομεν πρωτίστως εἰς τινὰς λαοὺς καὶ χρόνους, οὗ μικρὸν ὅμως συνέβαλεν εἰς τὴν θεμελίωσιν αὐτῶν καὶ ἡ ἐπίκουρος τῆς φύσεως χεὶρ. Ἐὰν οἱ Ἄριοι ἐν Εὐρώπῃ δὲν εἶχον „κακὸν καιρὸν“ καὶ δὲν εὕρισκον πυκνὰ καὶ ἀπέραντα δάση, ἥτοι ἐὰν δὲν εἶχον ἐν αὐτοῖς καὶ δι' αὐτῶν τὰ μέσα ὅπως προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοῦ πρώτου, νὰ κτίσωσι καλύβας καὶ νὰ θερμάνωσιν αὐτάς, δὲν ἤθελεν ἀφυπνισθῆ τὸ ἐφευρετικόν των πνεῦμα καὶ δὲν ἤθελεν ἀναπτυχθῆ τόσον, ὥστε τὴν σήμερον πᾶν τὸ γινόμενον νὰ θεωρῶμεν ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐννοούμενον· ἡ φαντασία των δὲν θ' ἀνεπτεροῦτο καὶ δὲν θὰ ἵπτατο εἰς σφαίρας αἰθερίας, ἐὰν ἦσαν ἠναγκασμένοι ν' ἀγωνίζονται κατὰ τοῦ ἐκ πείνης θα-